Artă Naivă

1997

Artă Naivă

1997

Salonul Internaţional de Artă Naivă, ediţia I,
organizat de Centrul Naţional al Creaţiei Populare
la galeria „Etaj 3/4" - Oficiul Naţional pentru
Documentare şi Expoziţii de Artă - Bucureşti
1 - 15 iulie 1997
© CNCP
ISBN 973-0-00536-2

Miracolul ingenuităţii

Înainte de a fi o modalitate estetică, naivitatea este o atitudine existenţială, o dimensiune a spiritului, identificabilă nu numai în artă, dar şi în comportamentul uman, în genere. Ingenuitatea artei naive nu se reduce aşadar la o tehnică ce ar putea fi copiată sau imitată, ci este rezultatul unei atitudini morale şi al unei viziuni particulare asupra lumii. Orice "naivitate" formală, ce nu este emanaţia directă a unei asemenea atitudini şi viziuni, rămâne un fals, o minciună estetică.

Contemplând îndelung, cu emoţie, bucurie şi voioşie, tablourile prezentate pe simezele primei ediţii din 1997 a **Salonului internaţional de artă naivă**, din care albumul de faţă vă oferă o selecţie reprezentativă, mi s-a impus constant o întrebare: de ce într-o epocă hiperscientizată, convulsionată de modele şi procedee sofisticate, nu numai în plan politic şi existenţial dar şi în cel artistic, pictura naivă îşi conservă un public atât de numeros şi de constant? De ce, aşadar, într-o lume a rigidităţii pragmatice şi a severităţii raţionalului o artă tributară unei viziuni ingenue asupra lumii, de o neaşteptată şi infantilă simplitate, răspunde astăzi, mai mult parcă decât pe vremea Vameşului Rousseau, nevoilor spirituale şi sufleteşti ale atâtor oameni? Şi mi-am amintit observaţia lui Nicolai Hartmann că arta a avut dintotdeauna, în plan afectiv şi imaginativ, o funcţie compensatorie. În primul rând pentru ceea ce sensibilitatea artistului însuşi n-a mai aflat mulţumitor în contextul (natural ori creat) al realităţii.

Când ingenuitatea artistului naiv s-a simţit ultragiată de acutele degradări ale ambientului rural, el a reînviat în memoria sa afectivă apusurile înmiresmate ale livezilor de odinioară şi idilica înşiruire pe uliţă a vacilor întoarse de la păscut. Când a vrut din nou să zboare, ca în visele copilăriei, şi-a revigorat resursele de fantastic din imaginaţia sa logodită dintotdeauna cu miraculosul. Iar când avatarurile zilnice i s-au părut o glumă proastă şi a vrut să le uite, s-a binedispus adiind peste enclava de senin şi puritate a universului său pictural o boare de umor şi voie bună în care gluma nu e niciodată sarcastică sau răutăcioasă.

Poate de aceea şi pictura de o mare inventivitate tematică şi narativă a naivilor are asupra noastră efectul unui balsam înviorător şi înveselitor. Iluminată din când în când de o fulgerare suprarealistă, ca în pictura lui Daniel Petraş, lumea picturii lor nu se lasă niciodată învăluită de penumbra plictiselii ori a banalului. Majoritatea naivilor, autodidacţi în pictură dar savanţi în descifrarea tainelor de frumos şi miracol ale naturii, dezvoltă în pânzele lor forţa de atracţie a unui basm narat iarna la gura

sobei, dar în care sunt evocate toate clipele de exuberanţă ale primăverii. Universul lor ne invită parcă să-l străbatem după un somn bun la umbra unor uriaşe flori ale soarelui, spre a ne deda în continuare unei partide de pescuit, având surpriza de a-l prinde în undiţă chiar pe împăratul peştilor. Apoi, după urcuşul şerpuit spre biserica precum o cetate din vârful unui con de munte, picioarele obosite de drum se pot odihni voluptuos întinse la rădăcina unui copac, în timp ce acasă cocoşul gălăgios e pe cale de a fi transferat într-o oală de supă. În sfârşit, după ce am cărat de la moară sacul cu grăunţe duse la măcinat, ce poate fi mai agreabil şi mai liniştitor decât perspectiva minunată ce ni se deschide asupra întregii întinderi, de care ne putem bucura ca pasageri ai baloanelor ce plutesc static ancorate de câte un nor? Nu-i aşa că v-aţi dori o asemenea zi, posibilă doar în sufletul şi imaginaţia unui artist naiv, precum cele din pânzele semnate de Mihai Dascălu, Petru Vintilă sau Gheorghe Ciobanu?

Hotărâtor pentru o imagine autentic naivă este ca impresia senzorială şi emoţională **directă** a realităţii asupra artistului să transpară în opera sa necenzurată şi nesupusă canoanelor şi principiilor academice ale "realismului optic" devenit tradiţional în arta postrenascentistă, deci nesubordonat "artei ca meşteşug", ca rutină a construirii convenţional plastice a imaginii. De aici şi puterea de fascinaţie şi senzaţia de "redescoperire a lumii" pe care o degajă asociaţiile surprinzătoare din tablourile naivilor, ingenuitatea ochiului care vrea să reproducă totul, fără a lăsa de-o parte nimic din ceea ce l-a bucurat, fără a ţine seama de legile şi logica construcţiei plastice a imaginii. Tocmai de aceea, naivitatea autentică nu poate fi decât a copiilor sau a celor "neşcoliţi" artistic, nedeprinşi cu gramatica încetăţenită a formelor, respectată de majoritatea profesioniştilor.

Atraşi irezistibil de miracolul lumii, pe care ştiu să-l dezvăluie cu sinceritatea unei simţiri neconstrânse de reguli sau convenţii, pictorii naivi recurg la culori cu gestul nedisimulat cu care copilul, lipsit de sprijinul cuvintelor, vrând să ne semnaleze un lucru – îl indică. De aici sentimentul de redescoperire perpetuu şi pe cont propriu a forţei expresive şi fabulatorii a liniei, formelor şi culorii pentru un univers pe care îl păstrăm poate fiecare printre amintirile difuze ale copilăriei, dar pe care, adesea, l-am uitat.

De la clasicii genului, precum Rousseau-Vameşul, Luis Vivin sau Camille Bombois şi până la reprezentanţii contemporani ai picturii naive româneşti ca Paula Iacob, Mihai Vintilă, Ion Măric, Valeria Tofan, Despina Mitrofan sau Calistrat Robu, stângăcia involuntară a desenului, erorile evidente de perspectivă sau "adevăr formal", inabilităţile datorate lipsei de experienţă şi cultură plastică au fost întotdeauna compensate de capacitatea lor de a ne propune o imagine mai ingenuă, mai proaspătă şi mai

"caldă" a oamenilor, obiectelor şi peisajelor pe care le-au pictat aşa cum le-au văzut, în fervoarea plină de uimire a contemplaţiei lor, neîngrădită de ticuri şi modele perceptive anterioare.

Şi mai este proprie universului naiv o dimensiune spirituală – ludicul –, ce pare să-l răscumpere şi să-l absolve de consecinţele unui prezent contradictoriu, pe care nu îl poate, desigur, eluda, dar pe care îl depăşeşte prin umor. Căci umorul şi voia bună funcţionează în arta naivă asemeni unei plase de siguranţă, veghind securitatea trapezistului, ajutându-l să se avânte în triplul său salt mortal, necrispat de spaimă şi cu zâmbetul pe buze. De aici lumina şi optimismul din pânzele naivilor, încrederea lor în valorile afirmative ale vieţii. Infantilitatea fertilă a sufletului lor le invadează pictura de o bonomie şi de o voioşie ce induc privitorului bună dispoziţie. Lumea este privită cu ochii unui ştrengar pus pe şotii, gata oricând de farse. Uneori, umorul unei pânze naive emană direct din subiect, alteori din modul de tratare sau din atitudinea maliţioasă, amical şugubeaţă faţă de personajul sau evenimentul redat. Iarmaroacele, bâlciurile, carnavalurile, petrecerile populare, nunţile sunt teme ce revin frecvent în "cartea cu poveşti" a naivilor, întrucât oferă un generos spaţiu de manifestare nu numai imaginaţiei şi apetitului lor epic, dar şi receptivităţii lor deosebite pentru amănuntul comic, pentru incidentul hazliu, pentru veselia ca stare de graţie.

Prin modul său de a privi şi înţelege viaţa, prin credinţa sa în posibilitatea unei lumi dominate de înţelegere, comuniune şi pace, prin căldura cu care se apropie de oamenii pe care-i pictează şi prin aspiraţiile pe care le exprimă în pânzele sale, pictorul naiv oferă, în ciuda aparenţei de vis a universului său, şi poate fără ca măcar s-o intenţioneze, răspunsuri la multe dintre întrebările pe care şi le pune omul modern cu privire la dimensiunile fericirii şi la valorile ce dau un sens vieţii.

Ingenuitatea ca atitudine existenţială l-a ajutat pe artistul naiv să-şi conserve generozitatea, prospeţimea şi curiozitatea dintâi a privirii, ce ştie să dea lucrurilor adevăratul lor preţ. De aceea, atitudinii de o înţeleaptă naivitate cu care el refuză să ţină seama de legile aparenţei spre a reda ceea ce a descoperit şi ştie despre lume, şi nu doar ceea ce ochiul vede cu corectitudine geometrică, i se potrivesc în cea mai mare măsură versurile prin care Lucian Blaga exprima sfiiciunea spiritului în faţa miracolului lumii ce i se dezvăluie:

Eu nu strivesc corola de minuni a lumii
Şi nu ucid
Cu mintea, tainele ce le-ntâlnesc
În calea mea.

Victor Ernest Maşek

Oamenii – păsări, *u/c, 60/80*

DANIEL PETRAŞ (Pucioasa – Dâmboviţa),
Premiul I – Pictură

Turnul Babel, *u/l, 29/26*

DANIEL PETRAŞ

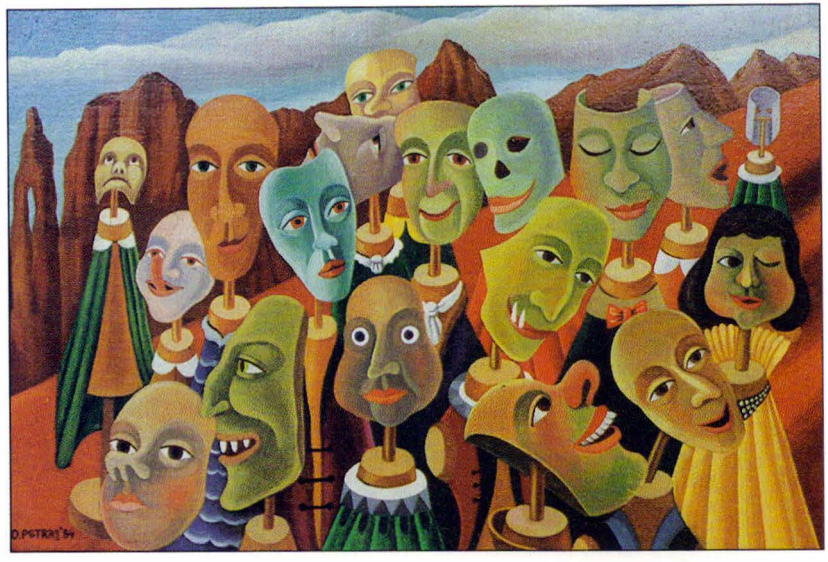

Măşti, *u/c, 30/45*

Oraşul naivilor, *u/l, 42/47*

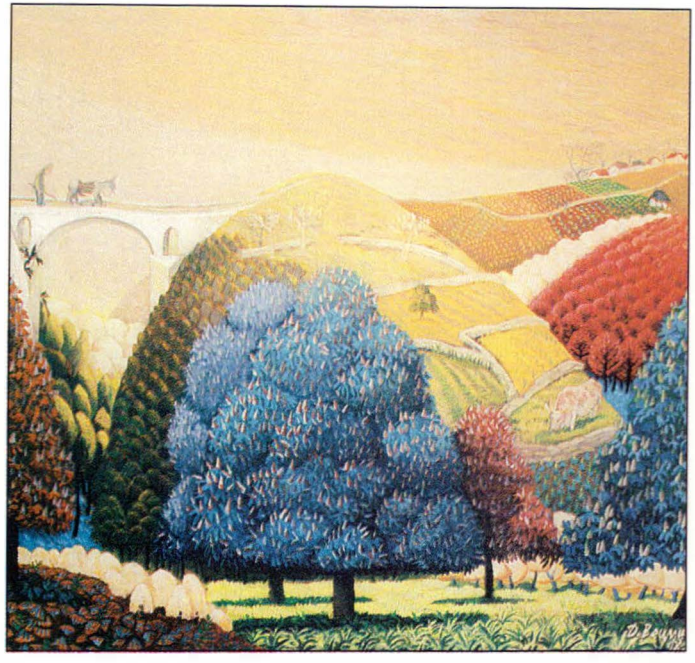

Peisaj, *u/p, 60/70*

Imagini din sat, *u/p, 73/70*

Vânătorul, *u/p, 73/70*

DIMITĂR VEŢIN (Vidin – Bulgaria),
Premiul II – Pictură

Adunatul lemnelor, *u/l, 60/44*

ADAM MEZIN (Uzdin – Iugoslavia),
Premiul III – Pictură

Rugăciune, *lemn, 10/10/30*

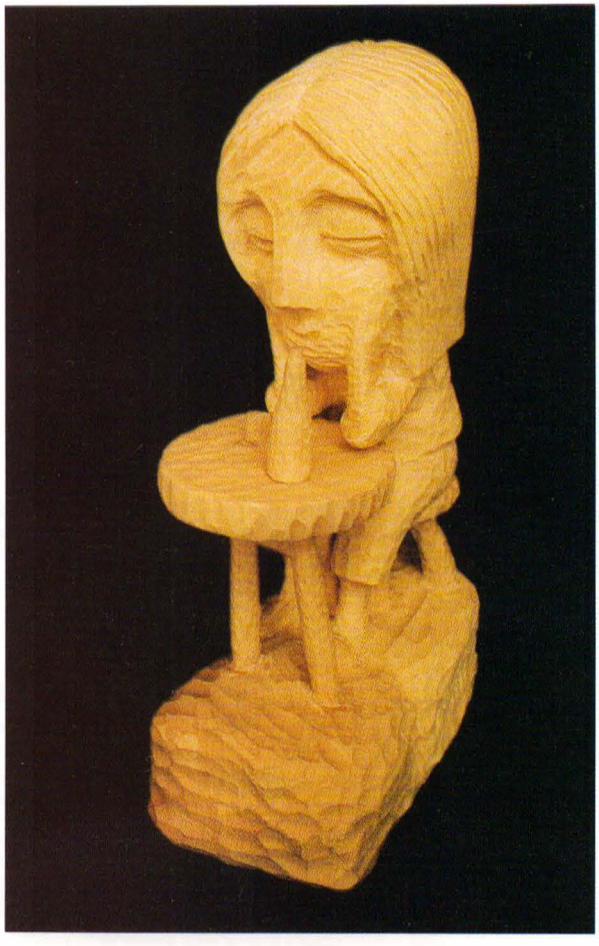

Poetul, *lemn, 10/17/28*

GHEORGHE CIOBANU (Bălţaţi – Iaşi),
Premiul I – Sculptură

Ţăran, *lemn, 9/8/32*

Micul călăreţ, *lemn, 12/16/28*

GHEORGHE CIOBANU

NICOLAE MAN
(Tg. Lăpuş – Maramureş),
Premiul II – Sculptură

Căldărari, *lemn, 30/35*

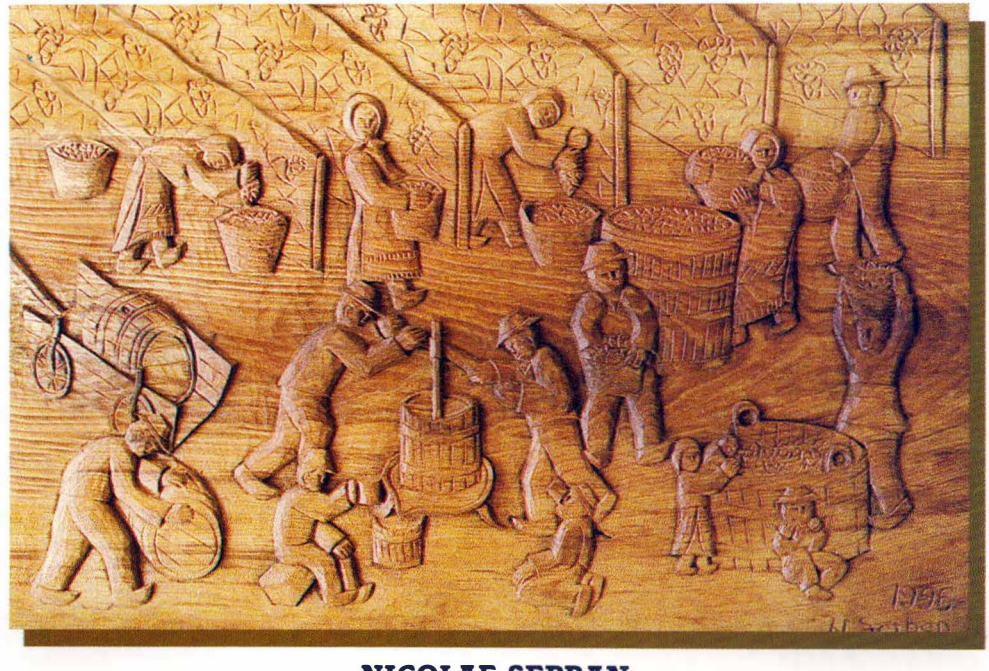

Toamna în vie,
lemn, 37/46

NICOLAE ŞERBAN
(Tg. Lăpuş – Maramureş),
Premiul III – Sculptură

Spre târg, *u/p, 61/71*

Sărbătoare în atelier, *u/p, 48/58*

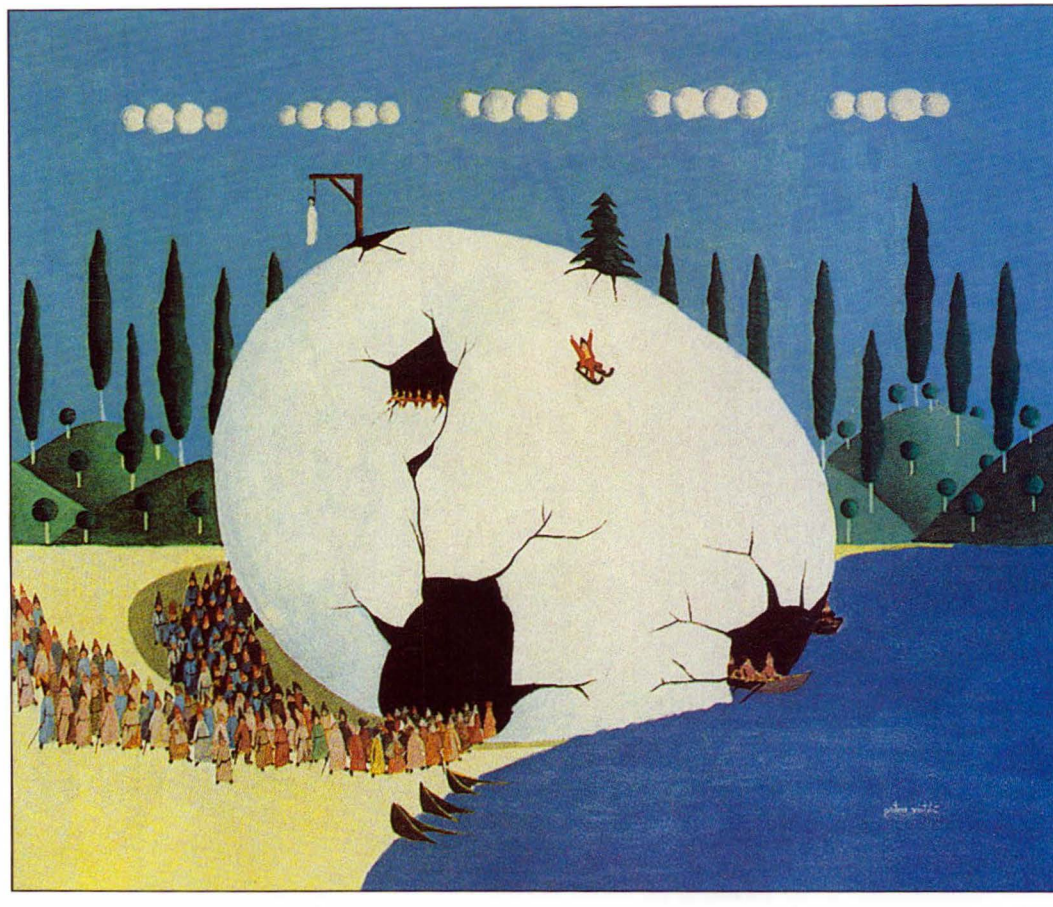

Oul originar, *u/p, 48/58*

PETRU VINTILĂ (Bucureşti),
Premiul Fundaţiei Culturale Ethnos

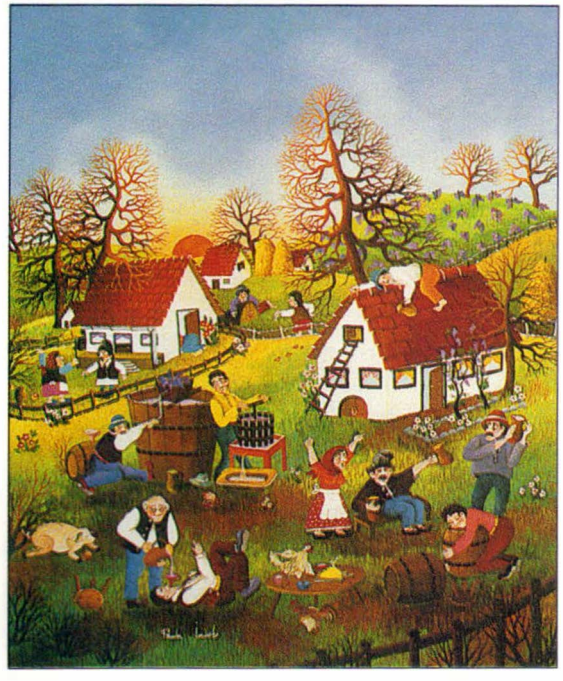

Omagiu lui Bachus, *acr/p, 50/40*

Proştii satului, *acr/p, 50/60*

Magnolie, *acr/p, 51/41*

Bostanii uriaşi, *acr/p, 51/41*

PAULA IACOB (Vaslui),
Premiul Fundaţiei Culturale Ethnos

Porumbul fermecat, *u/p, 100/70*

MIHAI DASCĂLU (Reşiţa),
Premiul Fundaţiei Culturale Ethnos

La pescuit din balon, *u/p, 60/100*

Naistul, *u/p, 40/50*

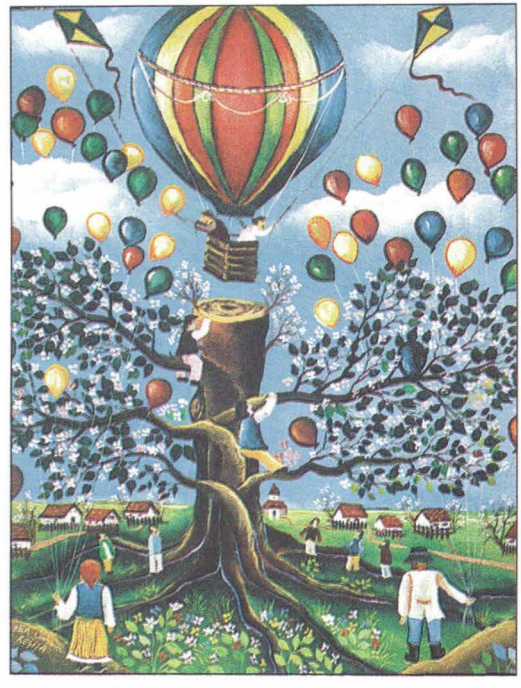

Zi de primăvară, *u/p, 60/46*

Natură statică *u/p, 50/70*

Duminica Paştilor, *u/p, 60/50*

CAMELIA CIOBANU (Reşiţa)

Cu steaua, *u/p, 50/40*

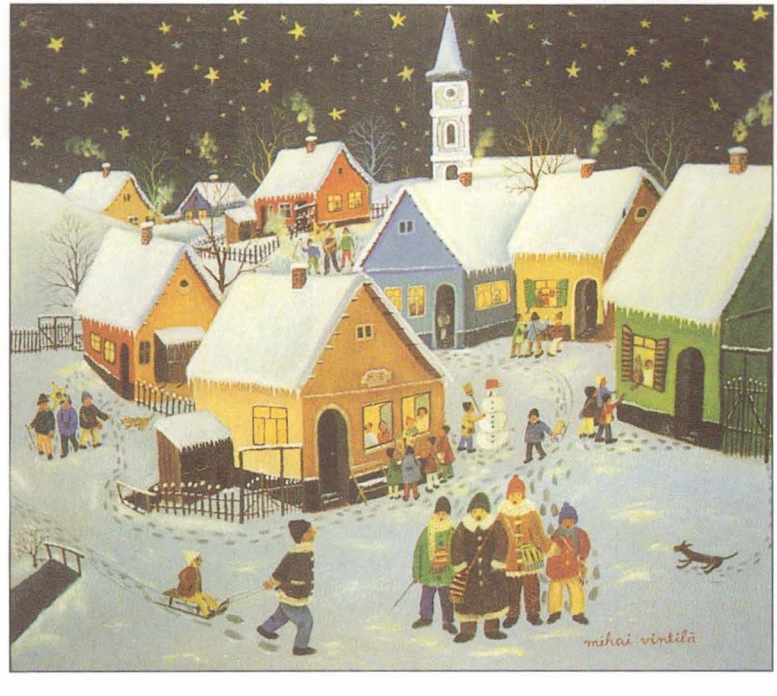

Colindători, *u/p, 45/50*

Muzica la „Olandezul Zburător", *u/p, 60/70*

MIHAI VINTILĂ (Reşiţa)

În gospodărie, *u/p, 40/80*

Căruţa cu proşti, *u/p, 40/80*

Pereche, *u/p, 60/50*

ION MĂRIC (Bacău)

Noaptea Învierii, *u/p, 47/45*

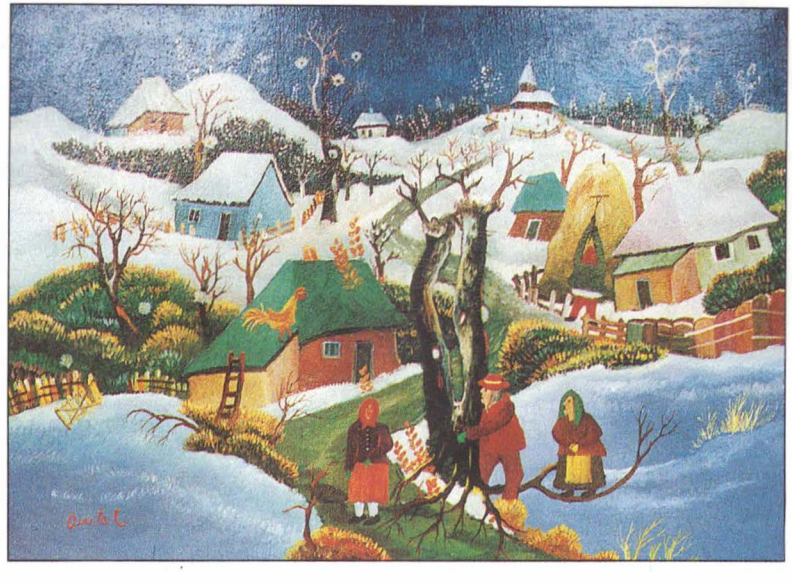

Satul natal, *u/p, 52/70*

COSTICĂ ONUŢĂ (Vaslui)

Văcarul, *u/p, 41/51*

Cramă, *u/p, 41/51*

CATINCA POPESCU (Bacău)

Gânduri de primăvară, *u/p, 54/44*

Rodeo, *u/p, 45/55*

Nunta, *u/p, 53/62*

GHEORGHE CIOBANU (Bălţaţi - Iaşi)

DESPINA MITROFAN
(Vaslui)

Pară mălăiaţă..., *u/c, 28/24*

MARICELA ISTRATE
(Vaslui)

Obicei la creştini, *u/p, 33/41*

Zâna cea bună , *u/p, 50/41*

CALISTRAT ROBU (Iaşi)

Bucuria vieţii, *u/p, 120/66*

VALERIA TOFAN (Bucureşti)

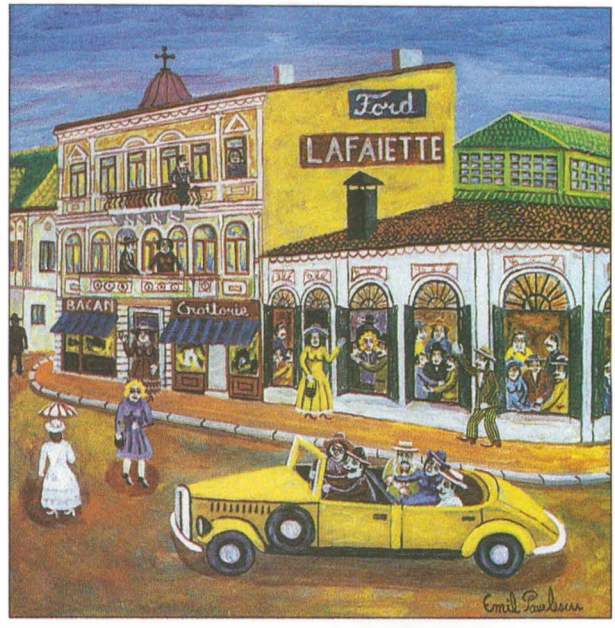

Cafeneaua Veche, *u/p, 50/50*

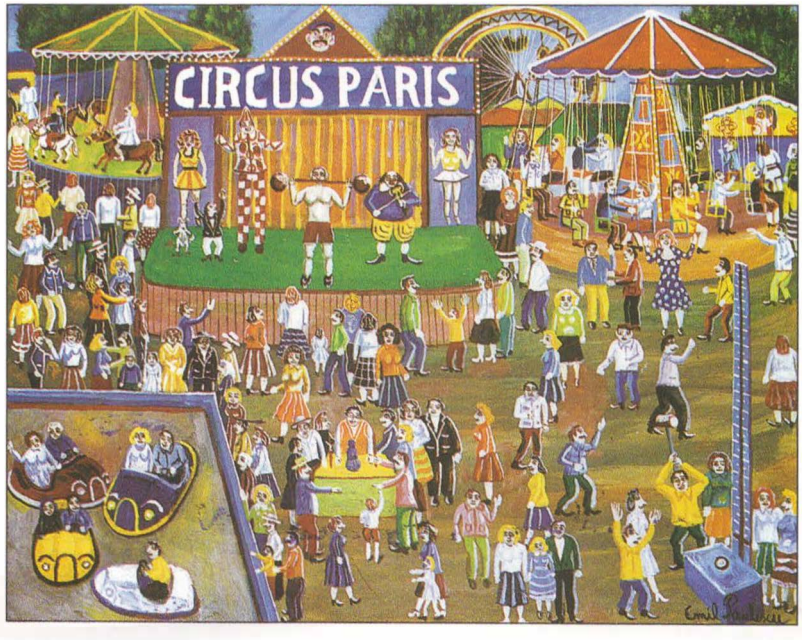

Circul, *u/p, 64/82*

EMIL PAVELESCU (Bucureşti)

CONSTANTINA VOICU
(Bacău)

Iarna, *u/p, 35/45*

COSTEL BOGATU (Bucureşti)

Obicei de iarnă, *u/p, 41/50*

NICOLAE PĂTRU
(Câmpulung Muscel)

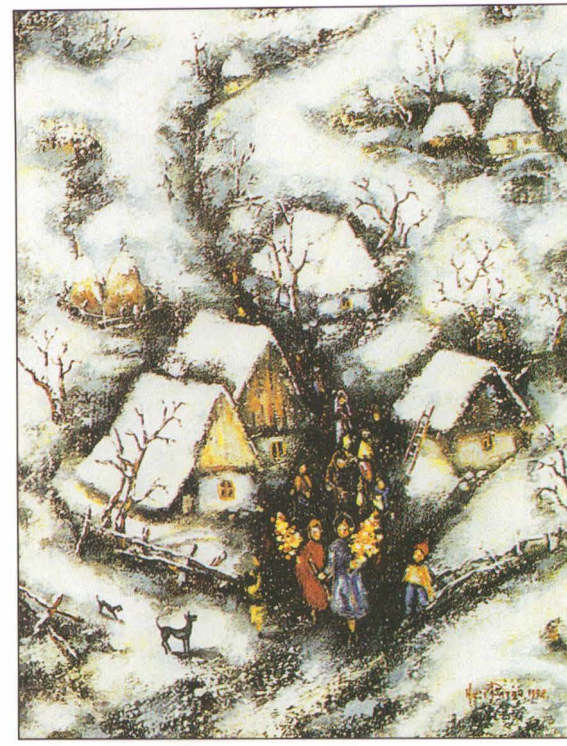

Cu steaua, *u/p, 34/28*

DUMITRU ŞTEFĂNESCU
(Brăila)

Pescari, *u/c, 29/42*

VALENTIN BOŢA
(Aiud - Alba)

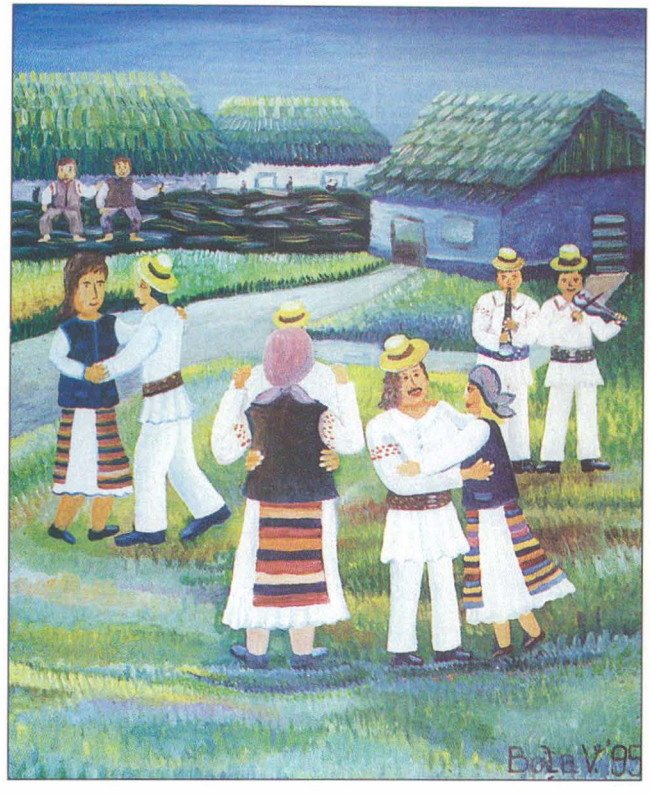

Haţegana, *u/p, 57/48*

COSTACHE AGACHI
(Bucureşti)

Horă bănăţeană, *u/p, 30/50*

AURORA NĂFORNIŢĂ
(Iaşi)

Prânzul, *u/c, 40/44*

TEODOR MORAR
(Târgu Mureş)

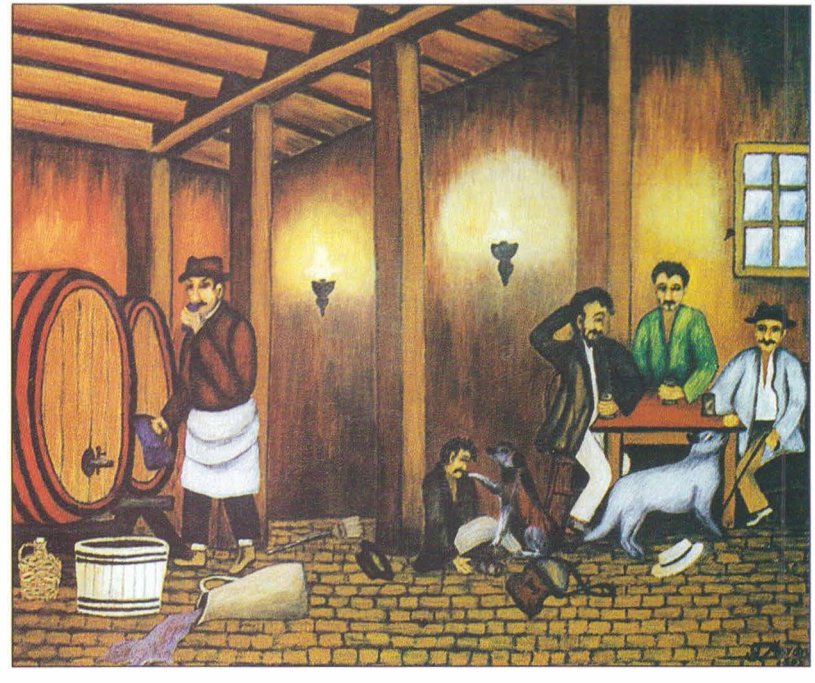

Puterea vinului, *u/p, 47/57*

Primăvara, *u/p, 60/65*

Cu steaua, *u/p, 60/65*

RODICA NICODIN (Brusturi - Arad)

PETRU MIHUŢ (Brusturi - Arad)

Peisaj de iarnă, *u/p, 50/50*

MARIA MIHUŢ (Brusturi - Arad)

Cu steaua, *u/p, 40/50*

Iarna în sat, *u/p, 40/40*

Nunta, *u/p, 50/50*

MARIANA MIHUŢ (Brusturi - Arad)

Pomul vieţii, *u/p, 70/50*

Nuntă iarna, *u/p, 50/70*

VOICU MIHUŢ (Brusturi - Arad)

Patru anotimpuri, *u/p, 70/50*

Mâna, *u/p, 70/50*

MARIA BĂLAN (Uzdin - Iugoslavia)

Curtea mea, *u/p, 70/50*

ANUICA MĂRAN (Uzdin - Iugoslavia)

MARIOARA MOTOROJESCU
(Uzdin - Iugoslavia)

La fântână, *u/p, 40/56*

FLORICA CHEŢ
(Uzdin - Iugoslavia)

Primăvara, *u/p, 50/70*

Cocoşul uzdinean, *u/p, 43/50*

FLORICA PUIA (Uzdin - Iugoslavia)

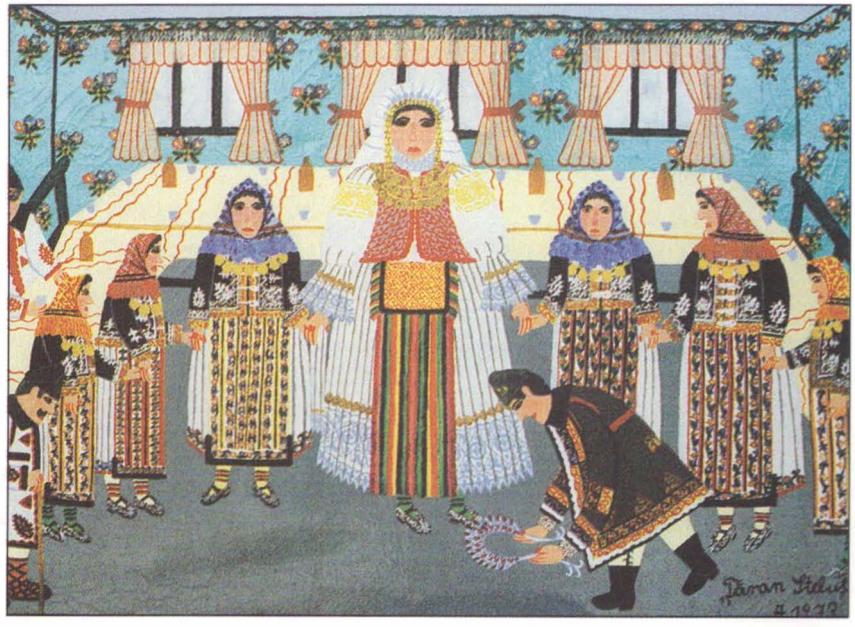

Sosirea cavalerilor, *u/p, 50/70*

Petrecerea, *u/p, 50/70*

STELUŢA ŢĂRAN (Uzdin - Iugoslavia)

Chemare la nuntă, *u/p, 50/70*

VIOREL BOSICĂ (Uzdin - Iugoslavia)

La biserică, *u/p, 50/70*

OFELIA SPĂRIOSU (Uzdin - Iugoslavia)

The Miracle of Ingenuousness

As I was contemplating in a state of emotion, happiness and joy the paintings on display at the 1st 1997 edition of the International Naive Art Salon, of which a representative selection can be found in the present album, a question rose repeatedly to my mind: why does the naive painting keep its numerous and loyal public in such a hyper-scientific age as ours, twisted by patterns and sophisticated procedures, not only on a political or existential level, but even on the artistic one? Why - to put it differently - in a world of pragmatic rigidity and severe rationality, an art owing to an ingenuous perspective upon the world (a perspective of a surprising and youthful narrative simplicity) answers to the spiritual and soul needs of so many people more than before, in Rousseau's impressionist age? I would recall at this point Nicolai Hartmann's remark that art has always detained a compensatory function on the level of affection. First of all, compensatory for the lack of sensitivity which the artist felt around him, in the natural or manmade context of reality.

The naive artist's ingenuity was outraged by the acute degradation of the rural environment, so he revived, by affective memory, the scented sunsets in the once-upon a time orchards and the idyllic spreading in the village of the cows from the herd returning from pasture. And when he wanted to fly again, as in childhood dreams, he revived the resources of the fantastic in his imagination always familiar to the miraculous. And when contingency seemed to him a bad joke and he wanted to forget it all, he cheered himself up by adding to the pure, serene oasis of his picturesque universe a breeze of humour and good spirit, never sarcastic or malicious.

Most of the naive painters, self-taught in art but learned people when it comes to decoding the mysteries of beauty and miracle in nature, develop on their canvasses views imbued with the magic of a winter fairy tale recounted around the fire place and recalling all the exuberant moments of spring. Attracted irresistibly to the miracle of the world and able to reveal it with the sincerity of a sensitivity unrestrained by rules or conventions, the naive painters appeal to colours as children - without the support of words - show to their parents with a simple , explicit gesture the object they desire. Hence, the perpetual feeling of rediscovering on their own the expressive and fanciful power of contour, shape and colour to outline a world that we still recognize among diffuse childhood memories, but we often tend to forget.

The spiritual dimension characteristic to the naive universe is the childlike quality, that seems to redeem and absolve the universe of the consequences of a contradictory present, as a space from where the artist cannot escape but which he overcomes by humour. For humour and good will are working in the naive art as a safety net, watching over the security of the acrobat, helping him to proceed with his triple somersault without flinch and smiling. That is why naive paintings emanate such luminosity and optimism and confidence in the affirmative values of life. Their spirit of fertile childishness fills the compositions with an aura of good humour and cheerfulness, that is transmitted to the onlookers.

World is looked upon with the eyes of naughty kid, always ready for farces. The fun of the naive work comes sometimes directly from the theme, or from the way of conceiving it or from the teasing, slightly mocking attitude towards the rendered characters or events. Fairs, markets, carnivals, popular parties, weddings, these are recurrent themes in the naive painters' "book of stories", as topics generously opened to the expressive possibilities of the artist's imagination and his (or her) epic dispositions and even allowing his special receptivity to the comic detail to manifest itself, displaying good humour as a state of grace.

By his original way of looking upon life, by his belief in a possible world ruled by understanding, sympathy and peace, by the warmth of approaching the human models and the aspirations he depicts on canvasses, the naive painter - despite the dream -like appearance of his universe and maybe even without intention - offers answers to many of the acute questions raised by the modem quest for happiness and for the values that give life a meaning.

Summary translated by
Ioana Ruxandra Fruntelată

Le Miracle de l'ingénuité

En contemplant longuement, avec émotion, joie et allégresse les tableaux de la première édition, de 1997, du Salon International d'art naïf, dont le présent album vous offre une séléction représentative, une demande constante me venait à l'esprit: pourquoi, dans une époque hyperscientisée, si convulsionée par des modèles et procédés sophistiqués, non seulement sur le plan politique ou existentiel, mais aussi sur le plan artistique, la peinture naïve réunit-elle un public si nombreux et si constant? Pourquoi donc, dans un monde rempli de rigidité pragmatique et de la sévérité du rationnel, un art tributaire à une vision ingénue sur le monde, un art d'une inattendue et enfantine simplicité narrative, répond-t-il aujourd'hui, presque plus qu'à l'époque de Rousseau le Douanier, au besoins spirituels du coeur de tant de gens? Et je me suis rappellé la remarque de Nikolai Hartmann, selon laquelle l'art a toujours eu, sur le plan affectif, une fonction compensatoire. En premier lieu, parce que la sensibilité même de l'artiste n'a plus trouvé de satisfaction dans le contexte (naturel ou culturel) de la réalité.

Quand l'ingénuité de l'artiste naïf s'est ressentie outragée par la dégradation accrue de l'ambiance rurale, il a ressuscité dans sa mémoire affective les crépuscules parfumés des vergers d'antan et l'idyllique rangée, sur les ruelles, des vaches rentrant du pâturage. Lorsqu'il désirait voler à nouveau, comme dans les rêves d'enfance, l'artiste vivifiait les ressources fantastiques de son imagination, fiancée à jamais au miraculeux. Et quand les tourments de tous les jours lui apparaissaient comme une mauvaise plaisanterie et il voulait les oublier, il se rejouissait en soufflant légèrement, sur l'enclave de sérénité et de pureté de son univers pictural, une brise d'humour et de bonne humeur, où la blague n'était jamais sarcastique ou méchante.

La plupart des naïfs, autodidactes en peinture mais savants quant au décodage des secrets de la beauté et du miracle de la nature, développent dans leur toiles la force d'attraction d'un conte de fées, racconté pendant l'hiver au coin du feu, mais qui en évoque tous les moments exubérants du printemps. Irrésistiblement attirés par le miracle du monde, qu'ils savent dévoiler par la sincerité du sentiment sans contrainte, sans tenir compte de régles ou conventions, les peintres naïfs manient les couleurs avec le geste non-dissimulé de l'enfant qui, dépourvu de mots, montre du doigt la chose qu'il veut signaler. D'ici vient le sentiment de perpetuelle redécouverte, à leur propre compte, de la force expressive et fabuleuse

de la ligne, de la forme et de la couleur d'un univers que chaqun de nous conserve parmi les souvenirs diffus, souvent oubliés, de l'enfance.

Une dimension spirituelle caractéristique pour l'univers naïf, le ludisme, parraît le racheter et l'absoudre des conséquences d'un présent contradictoire, qu'il ne peut assurément pas éluder, mais qu'il surpasse par l'humour. Car l'humour et la bonne humeur fonctionnent, dans l'art naïf, pareil au filet de sûreté qui veille à la vie du trapeziste, en l'aidant de s'élancer dans son triple saut mortel, sans être crispé de peur et gardant le sourire. D'ici vient la lumière et l'optimisme des toiles des naïfs, leur confiance aux valeurs affirmatives de la vie. L'enfantillage fertile de leur âmes fait envahir leur peinture de bonhomie et de joie, en induisant au spectateur la bonne humeur. Le monde est ainsi regardé par les yeux d'un galopin prêt aux farces. Souvent, l'humour d'une toile naïve émane directement du sujet, autrefois de la manière du traitement ou de l'attitude malicieuse, amicalement espiègle envers le personnage ou l'événement décrit. Il y a des thèmes qui reviennent fréquemment dans "le livre de contes de fées" des naïfs: les foires, les carnavals, les fêtes populaires, les noces, parce qu'elles offrent un espace généreux pour manifester non seulement leur imagination et leur appetit épique, mais aussi leur receptivité pour le détail comique, pour l'incident amusant, pour la gaieté comme état de grâce.

Par sa manière de regarder et de comprendre la vie, par sa croyance en la possibilité d'un monde ouvert vers la compréhension, la communion et la paix, par la chaleur dont il approche les gens qu'il peint et par les aspirations qu'il exprime dans ses toiles, le peintre naïf offre, en dépit de l'apparence de rêve de son univers - et peut-être sans le vouloir – des réponses aux questions que l'homme moderne se pose sur les dimensions du bonheur et les valeurs qui donnent un sens à la vie.

Version française du résumé:
Sanda Taşula

Das Wunder der Naivitat

Als ich 1997 anläßlich des Ersten Internationalen Salons für naive Kunst die Gemälde lange Zeit mit Ergriffenheit, Freude und Gefallen betrachtete, tauchte immer wieder eine Frage auf: wie ist es möglich, daß in einer hyperwissenschaftlichen Zeit, die nicht nur auf dem Gebiet der Politik und Existenz sondern auch auf dem Gebiet der Kunst von raffinierten Modellen und Prozeduren erschüttert wird, wie ist es also möglich, daß die native Malerei sich ihr zahlreiches und konstantes Publikum bewahrt hat ? Wie kann in einer Welt der pragmatischen Starrheit und des strengen Rationalismus eine Kunst, die einer naiven Weltauffassung tributär und deren Naration so ungewöhnlich einfach und kindisch ist, den geistigen und seelischen Bedürfnissen so vieler Menschen entsprechen, sogar in noch größerem Maße als zur Zeit von Rousseau "dem Zöllner"? Und dann erinnerte ich mich der Behauptung von Nicolai Hartmann, daß die Kunst auf affektiver Ebene stest eine kompensatorische Funktion erfüllt, vor allem für das, was die Sensibilität des Künstlers im Kontext der (natürlichen oder erschaffenen) Realität nicht befriedigen konnte.

Als die tiefgreifenden Veränderungen in der ländlichen Umwelt die Schlichtheit des naiven Künstlers verletzten, belebte er in seinem affektiven Gedächtnis die einstigen duftenden Abenddämmerungen in den Obstgärten und das idyllische Bild der von der Weide heimkehrenden Kühe auf den Dorfgassen. Und als er wie in seinen Kindheitsträumen erneut fliegen wollte, beflügelte er die Phantasiequellen seiner Einbildungskraft, die schon jeher mit dem Übernatürlichem verlobt war. Als ihm die Alltagssorgen wie ein schlechter Spaß anmuteten und er sie vergessen wollte, versah er die Enklaven der Gemütsruhe und der Reinheit seines Maluniversums mit einem Hauch von Humor und guter Laune, in denen der Spaß nie sarkastisch oder boshaft war.

Die Gemälde der meisten naiven Maler, Autodidakten in der Malkunst aber Gelehrte in der Entzifferung der Schönheit und der Wunder der Natur, bannen mit der Anziehungskraft eines Märchens, das im Winter am Kamin erzählt wird, aber das alle ausgelassenen Augenblicke des Frühlings wachruft. Unwiderstehlich vom Wunder der Welt angezogen, das sie mit der Aufrichtigkeit ihrer von Regeln und Konventionen freier Gefühlswelt enthüllen können, benützen die naiven Maler die Farben ohne jedwelcher Heuchelei, so wie ein des Sprechens noch unfähiges Kind uns mit dem Finger zeigt, was es haben möchte. Und

auf diese Weise entsteht des Gefühl der ständigen und ihnen eigenen Wiederentdeckung der ausdrucksvollen und erzählenden Kraft der Linien, Formen und Farben einer Welt, die jeder von uns in seinen verschwommenen, oft vergessenen Kindheitserinnerungen aufbewahrt.

Dem naiven Universum ist eine spirituelle Dimension - das Spiel-eigen, die den Maler erlösen und von den Konsequenzen einer widerspruchsvollen Gegenwart freisprechen kann, eine Gegenwart die er nicht erklären, aber mit Humor überbrücken kann. Denn in der naiven Kunst sind Humor und gute Laune das Sicherheitsnetz, das für die Sicherheit des Trapezkünstlers sorgt und ihm erlaubt, seinen dreifachen Todessalto ohne Angst und lächelnd auszuführen. Diese Sicherheit verleiht den naiven Gemälden ihr Leuchten und ihren Optimismus, die Zuversicht für die bejahenden Werte des Lebens. Die fruchtbare Infantilität der Seele schenkt der Malerei eine Einfalt und einen Frohsinn, die beim Betrachter gute Laune hervorrufen. Die Welt wird mit den Augen eines possenschneidenden Schelms gesehen, der stets zu Streichen aufgelegt ist. Der Humor der naiven Malerei entspringt manchmal direkt dem behandelten, Thema, ein andersmal der Behandlungsart oder der schelmischen, gutmütigen Haltung gegenüber der dargestellten Person oder dem wiedergegebenen Ereignis. Jahrmärkte, Karnevals, Volksfeste, Hochzeiten kommen immer wieder in dem "Erzählbuch" der naiven Maler vor, den sie bieten großmütig nicht nur Offenbarungsmöglichkeiten der Einbildungskraft und des epischen Appetits sondem auch eine außergewöhnliche Rezeptivität für komische Einzelheiten, lustige Zwischenfälle und für die Heiterkeit als Gnadezustand.

Durch die Art seiner Weltbetrachtung und ihres Verständnisses, durch seinen festen Glauben an eine Welt der Verständnis, der Gemeinschaft und des Friedens, durch die Wärme mit der die Menschen dargestellt werden und durch die in seiner Malerei ausgedrückten Bestrebungen bietet der naive Maler trotz des scheinbar verträumten Aspekts seines Universums - und wahrscheinlich auch ohne seinem Willen - Antworten auf viele Fragen, die den modemen Menschen über Dimensionen von Glück und den dem Leben sinnverleihenden Werten bewegen.

Resümee übersetzt von
Erika Dumitraşcu

Album editat de Centrul Naţional al Creaţiei Populare
cu sprijinul Ministerului Culturii
Fotografii de Ioana Mirodoni şi Emanuel Pârvu
Coperta 1 - Paula Iacob, *Corabie cu fluturi şi flori*
Coperta 4 - Mihai DASCĂLU, *Dor de ducă*
Grafica: Viorel RĂU
Tehnoredactare coputerizată: KRÜGER BRENT
Tipărit la: TOP PRINT & PAPER

ISBN 973-0-00536-2